

DĖL DERINAMO LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-657 PAPILDYMO 6¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3329“ PROJEKTO

Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK), išnagrinėjo derinimui pateiktą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3329“ projektą (Reg.Nr. 24-2235) (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekte siūloma iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3329 (toliau – Įstatymo projektas) tikslui – užtikrinti aukštesnį vartotojų teisių apsaugos lygį jų skolų administravimo ir neteisminio išieškojimo srityje, tačiau kartu siūloma tobulinti Įstatymo projektą pagal Nutarimo projekte pateiktas pastabas bei konkretų pasiūlymą dėl naujo Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo (toliau – Įstatymas) 6¹ straipsnio, kuriame siūloma reglamentuoti skolų, kylančių iš vartojimo sutarčių, neteisminio išieškojimo ypatumus.

LVK nuomone, Įstatymo projekte numatyti ribojimai kreditoriams perduoti vartotojų skolų administravimą tretiesiems asmenims (skolų išieškotojams) labai suvaržytų kreditorių konstitucinę ūkinės veiklos laisvę, todėl Įstatymo projekto nepalaikome, bet tuo pačiu turime abejonių, ar Nutarimo projektu siūlomi patobulinimai nesukurs chaotiškų situacijų ikiteisminio skolų išieškojimo procese. Žemiau teikiame savo pastebėjimus.

1. Dėl „išieškotojo“ sąvokos

Pažymime, kad pasigendame aiškumo, visgi į kokius „išieškotojus“ yra nukreiptas siūlomas reguliavimas, t. y., kuriems konkrečiai asmenims, siekiantiems išieškoti skolas ne teismo tvarka atsirastų prievolė aiškia ir suprantama kalba suteikti vartotojui raštu teisingą, tikslią ir neklaidinančią informaciją apie kreditorių, reikalavimo teisės pagrindą, skolos sumą ir kitas mokėtinas sumas, skolos neteisminio išieškojimo išlaidų atlyginimo dydį ir jo apskaičiavimą (jeigu prašoma tokių išlaidų atlyginimo), skolininko (vartotojo) asmens duomenų tvarkymą ir kitą nurodytą informaciją. Neaišku, ar tikrai aukštesnio vartotojų teisių apsaugos lygio siekiama papildomas pareigas įvedant tiek visiems, skolas ne teismo tvarka siekiantiems išieškoti, kreditoriams, tiek reikalavimo teisę perėmusiems naujesiems kreditoriams, tiek pvz. skolų išieškojimo įmonėms, kaip skolą pagal kreditoriaus reikalavimą išieškančiam trečiajam asmeniui.

Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 638 straipsnio 1 dalyje apibrėžta, kad „išieškotojas yra asmuo, kurio naudai išduotas vykdomasis dokumentas“. Tuo tarpu Nutarimo projekte, išieškotojo sąvoka, manytina, daug platesnė, apimanti:

- a) tiek kreditorius;
- b) tiek skolų išieškojimo įmones (Nutarimo projekte siūlomo Įstatymo 6¹ straipsnio 3 dalyje nurodyta: „jeigu išieškotojas nėra kreditorius“),

- c) tiek naujuosius kreditorius, perėmusius reikalavimo teisę iš pradinio kreditoriaus (Nutarimo projekte siūlomo Įstatymo 6¹ straipsnio 3 dalyje nurodyta: „*arba pirminis kreditorius perleido reikalavimo teisę*“).

Nepaisant to, kas paminėta, Nutarimo projektu siūlomas reglamentavimas yra ydingas dėl žemiau dėstomų priežasčių.

2. Dėl siūlomų nustatyti pareigų kreditoriams

Nutarimo projektu siūloma nustatyti papildomą informavimo pareigą kreditoriui, siekiančiam pradėti išieškojimo veiksmus iš vartotojo, pažeidusio turimą įsipareigojimą. Pažymėtina, kad įsipareigojimų nevykdymo pasekmės aiškiai apibrėžiamos vartojimo sutartyse, laikantis jų turiniui keliamų reikalavimų, todėl siekiama nustatyti dar papildoma informacijos atskleidimo pareigą laikytina perteklinę, kurianti papildomą administracinę naštą verslui.

3. Dėl siūlomų nustatyti pareigų skolų išieškojimo įmonėms

Aukščiau minėtas papildomas pareigas Nutarimo projektu siūloma nustatyti ir skolą pagal kreditoriaus pavedimą išieškančiam trečiajam asmeniui – pavyzdžiui, skolų išieškojimo įmonei. Atkreiptinas dėmesys, kad verslininkų, teikiančių skolų išieškojimo paslaugas kreditoriams (t. y. skolų išieškojimo įmonių) veikla šiuo metu nėra reglamentuota, todėl Nutarimo projektu siūlomos Įstatymo 6¹ straipsnio nuostatos neabejotinai įneš daug neaiškumo minėtų įmonių veikloje.

Paminėtina, kad šiuo metu yra įregistruoti net keli įstatymų projektai, kuriais siekiama reglamentuoti skolų išieškojimo įmonių veiklą: Lietuvos Respublikos kredito administratorių ir kredito pirkėjų įstatymo projektas Nr. 23-11145(2), kuriuo įgyvendinama 2021 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2021/2167 dėl kredito administratorių ir kredito pirkėjų, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2008/48/EB ir 2014/17/ES; taip pat – Lietuvos Respublikos skolų išieškojimo įmonių įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1741(4). Šiais teisės aktų projektais siekiama išsamiau sureguliuoti skolų administravimo bei išieškojimo procesus, tokias paslaugas teikiančių įmonių veiklą. Dėl šios priežasties, manome, kad Nutarimo projekto siūlymas Įstatymo projekte įtvirtinti vien tik informavimo pareigą išieškojimo bendrovei šiuo metu yra netikslingas, kadangi ši ir kitos pareigos numatomos minėtuose įstatymų projektuose.

Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu nėra galiojančio skolų išieškojimo įmonių veiklos reglamentavimo, nėra sukurtų veikimo principų, taisyklių, įtvirtinto šioms įmonėms galimo nustatyti skolos išieškojimo iš skolininkų išlaidų dydžio ar apskaičiavimo kriterijų, manome, kad Nutarimo projektu siūlomos Įstatymo projekto nuostatos sudarys pagrindą kilti papildomiems ginčams tarp vartotojų ir išieškotojų, atitinkamai kels darbo krūvį ginčus nagrinėjančioms institucijoms. Pažymime, kad nėra aišku, kokias skolos neteisminio išieškojimo išlaidas, vadovaujantis Nutarimo projektu siūlomo Įstatymo 6¹ straipsnio 2 dalimi būtų galima laikyti ekonomiškai pagrįstomis, kokiais kriterijais remiantis, tokios išlaidos turėtų būti apskaičiuojamos, kuo vadovaujantis, siunčiant pirmą pranešimą, išieškotojas turėtų numatyti būtinus ar nebūtinus skolos išieškojimo veiksmus.

Pažymėtina tai, kad jei visgi Nutarimo projektu siūlomomis Įstatymo projekto nuostatomis nesiekama reglamentuoti neteisminio išieškojimo išlaidų atlyginimo skolų išieškojimo įmonėms, tai kreditoriaus teisė atgauti protingas išlaidas, susijusias su išieškojimu ne teismo tvarka, jau yra numatyta Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.249 straipsnio 4 dalies 3 punkte.

4. Dėl siūlomų nustatyti pareigų reikalavimo teisę perėmusiems naujesiems kreditoriams

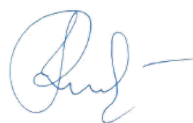
Nutarimo projektu siūloma papildomą informavimo pareigą, siekiant pradėti išieškojimo veiksmus iš vartotojo, nustatyti ir reikalavimo teisę perėmusiam naujam kreditoriui. Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad pranešimo apie reikalavimo perleidimą sąlygos aiškiai išdėstytos Lietuvos

Respublikos civilinio kodekso 6.109 straipsnyje, todėl papildomas reguliavimas šioje srityje apskritai nėra reikalingas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, manome, kad siūlomas reguliavimas nėra tikslingas, nes vartotojo teisės gauti informaciją jau ir dabar užtikrinamos kitais bendraisiais, netgi specialiaisiais (pvz. Lietuvos Respublikos vartojimo kredito įstatymu) teisės aktais, o kol nėra nustatyto aiškaus išieškojimo įmonių veiklos reglamentavimo, dalies proceso reguliavimas įneštų tik daug teisinio neaiškumo skolų išieškojimo srityje.

Pagarbiai

Generalinė direktorė

Ineta Rizgelė

Originalas nebus siunčiamas. Akvilė Razumienė, el.p.: akvile@lvk.lt, tel. +370 601 51897